

Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krona, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuj, gledališko postojlo številka 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2:50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 40.

V Ptuj v nedeljo dne 6. oktobra 1912.

XIII. letnik.

Vojna nevarnost.

Balkanske države mobilizirajo. — Rusije zahrbtna politika. — Ultimatum odklonjen.

Ravno je bilo pričakovati, da bodejo pogajanja glede turško-italijanske vojne imela uspeh in da bode mir sklenjen, kar bi vso itak hudo razburjeno evropsko javnost potolažilo, — ko se je zdaj že zopet prav vznemirljive vesti iz balkanskega kotlja na Balkanu. V trenutku, ko te novice pišemo, je skoraj gotovo, da bode v najkrajšem času balkanska vojska obruhnila. Mednarodna diplomacija bi morala pokazati naravnost izredne zmožnosti, ako bi to vojsko na Balkanu preprečila. Mogoče je verjeti, da bodejo evropske velevlasti imele veliko vpliva, da vstavijo napovedano krvavo bitko. Na vsak način se bode to v par dneh odločilo.

Da je vojska na Balkanu velikanska nevarnost za vesoljni evropski mir, je itak znana stvar. Avstro-Ogrska je najbolj prirojena in se mora obenem s trzvezo na stališču postaviti, da se ohrani na Balkanu „status quo“ (sedanji položaj). Ako bi se pa pričela na Balkanu „velika delitev“, katero se že desetletja prerokuje, seveda Avstro-Ogrska ne bode imela igrati vloga mirnega gledalca. Saj je itak veliko napako storila, ko pri aneksiji Boznije in Hercegovine ni vzela obenem sandžak Novi-

Kolikor je mogoče iz nebrojnih dostikrat nasprotujočih si poročil posneti, je sedanji položaj tako nastal: Balkanske države (Bulgarija, Srbija, Črnagora in Grška) so uresničile vsako tajno zvezo, potom katere hočejo zdaj Turčijo v njenem itak neprijetnem stanju naložiti. Zahteve teh predrznih balkanskih držav, katerih vodstvo je Bulgarija prevzela, so velike in jih Turčija pod nobenim pogojem ne more sprejeti, brez da bi si zadala sama smrtni suknj. Bulgarija in Srbija zahtevata zlasti proglašanje autonomije v Makedoniji itd. Turčija sama stoji na stališču, da si bode svoje stvari sama odpravila in da ne potrebuje farizejskega vmešavanja sosedov. Ali male države so pričele hujšati s sabljico rožljati in kar nakrat je prišla vest, da so Srbija, Bulgarija, Črnagora in Grška napovedale splošno mobilizacijo svojih armad. Rumunska pa ni z nobeno državo zvezana, ker gre skozi drn in drn v Avstrijo. Samoumevno je, da je morala pod tem pritiskom tudi Turčija mobilizirati. Tako zamorejo vsak trenutek prvi teleti počiti...

Balkanske države same se igrajo v vsej zadevi z ognjem. Kajti prav veliko vprašanje je, je-li bi zamogle Turčijo z orožjem premagati. In tudi upanje, da bodejo morda Albanci, turškim sovražnikom pomagali, je napačno; kajti vojska bode imela značaj „verske vojne“, in mednarodni svet se bode boril proti „gjavani“. Sicer bi balkanske države ne imele nobenega pravega dobička. Kajti Avstro-Ogrska ne more dovoliti spremembo razmerja moči na Balkanu. Te države se zanašajo brzkone na velevlasti „slavanskega strica“ — Rusije. In po- ker Rusije je res tako farizejska in hinavska država proti naši monarhiji, da je v tem oziru

velika presenečenja pričakovati. Že v času naše vojskine nevarnosti s Srbijo je bila ruska politika taka, pa takrat Rusija ni mogla nastopiti. Zdaj pa je takoj pričela mobilizirati in čeprav se od strani ruske vlade to taji, ima ta ruska mobilizacija vendar svojo ostro proti Avstro-Ogrski obrnjeno. To je dejstvo! Res je sicer, da se Rusija ne bode upala našo monarhijo naskočiti, kajti z nami je Nemčija, katere zvestoba je nad vsak dvom zvišena. Ali Rusija hoče s svojo mobilizacijo našo državo prestrašiti, češ da se ja ne bi v balkanske razmere vmešala... Tako je torej politično obzorje za najtemnejšimi oblaki zasledeno. Upajmo, da nam grozovita nevihta še enkrat zaprinese!

Avstrija in vojna nevarnost. Važni angleški list „Daily Graphic“ piše, da je položaj na Balkanu jako resen. Ali karkoli se naj zgodi, ne morejo niti Slovani niti Grki na kakšnji dobiček računati. Kajti za obema stoji Avstrija z vojaško silo, ki je bolj združena in pripravna nego vsaka druga evropska moč razven Nemčije. Vročekrvneži v Sofiji, Beogradu, Cetinjah in Atenah bi pač radi boj pričeli. Ali velevlasti jih ne morejo prepustiti njih neumnosti. Ti vročekrvneži menijo na svoj lahkomisolni način, da so notranji boji Turčije in njena vojna za Italijo zanje zlata priložnost; pa pozabijo, da nimajo monopola za dobre priložnosti. Najlepša je priložnost za Avstrijo. Kajti Avstrija je končni zapovednik krize in edina velevlast, ki ima proste roke. Nevarnost, da bi Avstro-Ogrska orientsko vprašanje na lastno pest rešila, je najvažnejši moment za vse velevlasti, ki bodejo vsled tega vse poskusile, da obdržijo mir na Balkanu. Jugoslovanski hujskači bi morali biti slepi, ako bi ne izpoznali svarila, da bode prvi napad proti Turčiji obenem signal za oboroženi nastop Avstro-Ogrske, ki bode orient po svojih lastnih nazorih predrugačila. — Angleži čutijo torej prav dobro, da naša država ne sme spat, kadar se bijejo njeni sosed in da je v vesoljni politiki najbolj odločilna.

Armade balkanskih držav, ki hočejo Turčijo naskočiti, so približno tako-le močne: Bulgarija ima v vojski 144 batajlonov, 36 kompanij z mašinskimi puškami, 37 eskadronov, 81 poljskih, 18 gorskih in 9 havbic-baterij s skupno 160.000 puškami, 144 mašinskimi puškami, 6000 jezdeci ter 550 kanoni. Skupaj z rezervo bi štela bulgarska armada 232.000 mož, 6000 jezdecev in 720 kanonov. Bulgarska armada je najboljša na celem Balkanu. — Turčija je v jako neprijetnem položaju. Za vojsko v Evropi ima na razpolago 620 batajlonov, 163 eskadronov, 186 baterij in 137 mašinskih strojev, torej okroglo 450.000 pušk, 21.000 jezdecev, 1000 kanonov in 137 mašinskih pušk. Armada je v splošnem dobro oborožena in se da prav

hitro mobilizirati. — Črnagora ima le milicno armado 4 divizij, 11 brigad s 56 batajloni. Vsak batajlon šteje 800 mož. — Srbija bi v najhujšem slučaju 300.000 vojakov skupaj spravila. — Grška pa šteje le 75.000 vojakov.

Zadnje vesti.

Turčija je odklonila srbski ultimatum glede dovolitve prevoza vojnega orožja. Ta odklonitev se smatra splošno za „casus belli“ (vojni slučaj).

Iz Pariza se poroča, da so balkanske združene države predložile Turčiji zadnjič svoje zahteve, na katere zahtevajo tekem 24 ur odgovor.

Turčija je proglasila mobilizacijo vse svoje armade. Za vrhovnega poveljnika je bil imenovan general Abdullah pašša. Popolno mobilizacijo se je tudi v Bulgariji, Srbiji, Grški in Črnigori proglasilo. Rusi zbirajo svoje vojake nadalje.

Avstro-ogrška vlada se ni proglasila nikakoršnjih vojaških odredb. Vojni minister pl. Auffenberg je le izjavil, da se je vpejalo pomnoženo mirovno stanje na južnem vzhodu se nahajajočih vojaških oddelkov (verkarsterter Friedenstand).

Albanci so izjavili, da v tem slučaju ne bodejo svoje turške domovine izdali.

Diplomati evropskih velevlasti delajo krčevito, da bi vojno v zadnjem trenutku še preprečili. A položaj je stalno resen.

Bulgarski kralj Ferdinand je v posebnem kronskem svetu izjavil, da hoče odstopiti in prestol svojemu sinu Borisu prepustiti.

Splošno se sodi, da bode Srbija dne 7. oktobra Turčiji vojno napovedala. Istotako bodejo storile ostale balkanske države. Promet na železnicah je res vstavljen. V Bulgariji in Srbiji vlada veliko vojno navdušenje.

Za Avstrijo v tem hipu še ni vzroka hujšega razburjenja. Ako bi se Avstrijo zapletlo v vojno, hodemo to svojim čitateljem s posebno izdajo „Štajerca“ naznanili.

Zobna kréma

KALODONT

Ustna voda 40

Ker štajerski deželni zbor ne dela!

Spisal učitelj M. Mattner, Mitterdorf. (Nadaljevanje.)

Tudi glede javnega zdravilstva škoduje leni deželni zbor globoko. V Högasu imamo moško zdravilišče za tuberkulozne (jetične); ustanoviti se hoče tako zdravilišče tudi za na pljučah bolane ženske in dekleta. Koliko revnim materom in dekletom bi se pri pravočasnem nastopanju lahko pomagalo; pa te nesrečnice morajo hirati, ker nam tacega zdravilišča manjka! Posebno

važna pa je tudi odprava pomanjkanja zdravnikov na deželi.

Jako težko vpliva lenobopasenje deželnega zbora tudi v delovanje mnogobrojnih splošno-koristnih društev. Ta koristna društva so postala večinoma za javnost neobhodno potrebna, računati pa morajo s pomočjo dežele. Ker pa zdaj deželnozbornsko kolesje stoji, mora mnogo teh društev svoje delovanje zmanjšati ali pa se popolnoma razpustiti; škoda pa ima vedno zopet splošno ljudstvo. Naj omenimo le nekatera poglavitna teh društev, da bodejo čitatelji izpoznali splošno škodo, povzročeno po delanezmožnosti deželnega zbora:

Sadje- in vinoreja, sajenje zelenjave in vrtov; vzhovčevanje sadja; gozdna kultura; pridelovanje krme; živinoreja, konjereja, svinjereja, perutnine in čebelarstvo; mlekarstvo; ribištvo; pletarstvo; promet s tujci; plavšarstvo; sajenje žitja; razna podporna društva za študente; za trgovske in obrtne nadaljevalne šole; godba; gasilstvo; obrtna društva; narovoslovje; ljudsko knjižarstvo; ljudska izobrazba; podpiranje revežev, sirot in otrok; oskrba slepcev; bolnišnice; oblačenje vboгих otrok; počitniške kolonije; podpora odpuščenih jetnikov; zavodi za malo deco; zavodi za bolnike in rekonvalescente; preskrba pohabljenec in idiotov; vzgoja naravno zanemarjenih otrok; otroški vrtci itd.

In pomislimo, kolikokrat so odvisni osebni interesi od deželnega zbora! Koliko prošnje je, od katerih je eksistenca vboгих vdov, sirot in starčkov odvisna. Kdor le nekaj teh razmer pozna, temu mora globoko v srce rezati, ako na to misli, koliko jih je nezasluzeno lakoti in javni vbožni preskrbi izročeno, — ker deželni zbor ne dela!

Odkril sem v tih člankih le najvažnejša oškodovanja, ki so vsled nedelavnosti deželnega zbora nastala. Nikdo ne sme zanemarjati tega perečega vprašanja. Izpadanje deželnozbornskega dela sega tako globoko v razmere življenja, oškoduje vse tako hudo, prinaša vsem stanovom lako občutno škodo, da zdaj tudi že prebivalstvo mora začeti nujno zahtevati in poslanca na odgovornost klicati.

Obstrukcijo slovenskih poslancev, ki je za vse prebivalstev velika škoda, se mora in se bode premagalo!

Današnja številka „Štajerca“ ima 4 strani priloge; vsled tega obsega skupaj 12 strani in 5 slik.

Politični pregled.

Beda dežel. Država in nesrečna politika, s katero se v Avstriji narode vlada, spravila je posamezne dežele res na beraško palico. Že dolgo časa se govori o tem, da mora državni zbor posamezne dežele „sanirati“ in jim potrebnih sredstev za razvitek dati. Govori se in govori, — ali napravilo se doslej ni še nič. Zato so skoraj vse dežele v velikanskih dolgovih in ne morejo niti najnujnejših zahtev rešiti. Primanjkljaj Češke za leto 1913 n. pr. znaša 29½ milijonov kron in neobhodno potrebno bo 15%, no zvišanje davkov. V Galiciji znaša primanjkljaj dežele za prihodnje leto 11 milijonov kron. Tam se predlaga celo 30% no zvišanje deželnih doliad. Kako stoji stvar na Štajerskem, smo zadnjic v posebnem članku omenili. Celo na Koroškem znaša primanjkljaj že 1½ milijona in bi se moralo doklade izredno visoko zvišari, ako bi se hotelo vse poplačati. To pa ne gre v nobeni deželi, kajti ljudstvo je izmozgano v teh časih splošne draginje.

Na Koroškem, kjer se je zdaj deželni zbor na kratko zasedanje sklicalo, so finančne razmere tudi prav žalostne, kakor dokazuje to deželni proračun za leto 1913. Država ne pomaga nič, deželni izdatki pa rastejo v vsakim letom bolj občutno. Medtem ko so znašali koroški deželni izdatki leta 1890 komaj nekaj čez 2 milijona kron, znašajo zdaj že več kot 7½ milijonov kron. Glavni izdatki so seveda oni za šolstvo, ki so zrastle v tej dobi od ¼ milijona na več kot 3 milijone kron. Ako bi se hotelo deželni primanjkljaj na Koroškem pokriti, treba bi bilo deželne doklade za 45% zvišati. To seveda ne gre, ker bi ljudstvo moralo gospodarsko izkrvaveti. Na drugi strani se bodejo pa vendar morale

doklade vsaj za nekaj zvišati. Poslanec Steinwender priporoča potrebno zvišanja 15%. Država pa — spi!

Odiranje davkoplachevalcev. V avstrijski delegaciji vložil je neki poslanec vprašanje na vojnega ministra, v katerem pravi m. dr.: „Glasov časnih poročil se vojaško požrtvovalnost prebivalstva od strani raznih založnikov vlade grdo izrablja in zlorablja, samo da se posamezniki na troške širokih slojev prebivalstva obogati. Tako je napravila livarna kanon Plzenskih Skoda-tvornica l. 1911 čistega dobička za več kot 4½ milijonov kron. Podjetje za zgradbo parnikov „Stabilimento Tecnico“ v Trstu napravilo je 1½ milijona kron čistega dobička, fabrika patronov v Hirtenbergu 3½ milijonov kron itd. Posebno grdo nastopa železni kartel. Deli za parnike c. k. mornarice imajo za 15% višjo ceno nego za druge kupce“. Ni čuda, da so potem naši vojni parniki mnogo dražji nego inozemski. Veliki kapitalisti in liferanti se mastijo, vboго ljudstvo pa plačuje s svojimi davki to odiranje!

Cena žitja in kruha. Zavedni in nezavedni nasprotniki kmeta kričijo vedno, da je treba colnine za žitje odpraviti, ker se bode na ta način cena kruha znižalo. V „Agrar-Blattu“ pa čitamo račune, ki dokazujejo, da je ta trditev popolnoma napačna in da se kmeta po nedolžnem za „krušnega oderuha“ psuje. Evo ta račun: 100 kg pšenice stane pri colninski meri K 6:30 okroglo 24 K. Ko bi colnine ne bilo, znašala bi cena okroglo 18 K. Pri današnji ureditvi velikih mlinov se stavi cena čiste moke (Auszugmehl) za okroglo 50% višje nego cena pšenice, torej na 36 K. Iz 100 kg pšenične moke se napravi 128 kg kruha v malih koscih (torej žemelj, kipflov itd). Ti tehtajo sedaj 30 do 32 gramov in se prodajajo po 4 vinarje. Napravi se torej 4000 kosov in dobi zanje 160 K. Ako se od teh izkupljenih 160 K vrednost moke v znesku 36 K odtegne, ostane torej 124 kron za troške pekarije. Pri krušni ceni je torej cena moke z 21% in ona pekarijskih strokov z 78% udeležena. Ako se računa cena pšenice brez colnine z 19 K, pride moka na 27 K, to je za 6% cenejša. Žemlje bi postale torej za 6% težje (za 2 grama). Ako se moko prav nič ne računa in pusti kmeta ter mlinarja zastoj delati, potem mora pek le 124 K pekarijskih strokov dobiti; te dobi iz 3100 žemelj (po 41 gramov). Ako se računa pšenico po 36 K in moko vsled boljšega mletja za 25% višje kakor pšenico, potem pride 100 kg moke na 45 K. Pekarijski troški se z boljšim prometom prav lahko od 124 K na 35 K znižajo. Vsi troški bi znašali torej 80 K, ki se jih doseže iz 2000 žemelj (po 4 vin.) po 64 gramov. Ako kmetje za svojo pšenico 36 K dobijo, potem zamorejo svoje dolgove sami plačati. Pri velikih hlebcih iz ržene moke je račun sledeči: 100 kg rži stane danes 22 K in da pri srednjem mletju 70 kg dobre moke. Teh 70 kg moke daje 40% kruha več; torej se iz 100 kg rži prav lahko 100 kg kruha dobi in 1 kg kruha košta toliko kakor 1 kg rži, torej 22 vinarjev. K temu pride še pekarski troški od 5—6 vin. za kg. V resnici pa je kruh dostikrat slab in stane 1 kg od 36 do 40 vinarjev. Iz teh števil je razvidno, da cena žitja ne vpliva na kruhovo ceno in da kmet krušne draginje ni kriv.

Davki v raznih državah. V belgijski zbornici predložil je poslanec mesta Lüttich, Hektor Denis, statistiko o visokosti davčnih bremen v posameznih državah. Glasom te statistike pade na glavo prebivalstva davka: v Angliji K 82:06, Francoski K 78:98, na Holandskem K 57:50, v Avstriji K 49:05, v Italiji K 45:84, v Nemčiji K 43:37, na Norveškem K 42:60, na Danskem K 41:70, v Belgiji pa K 34.—

Cenjeni naročniki!

S pričetkom zadnjega četrtletja v tem letu si usojamo ceneje čitatelje in prijatelje na nadaljno naročbo vabiti.

„Štajerc“

je tekem let dokazal, da ga ne zatre nobena sila, ker je ravno edino neodvisno, samostojno, napredno ljudsko glasilo. „Štajerc“ je in ostane najcenejši in največji v slovenskem jeziku pisani tednik za ljud-

stvo. Zato pa tudi napreduje in se razširja, medtem ko drugi listi hirajo in umirajo. „Štajerc“ hoče tudi v bodoče ostati to, kar je bil, — zaščitnik brezpravnega, odiranega in zatiranega ljudstva. Zato pa je treba, da vsi ki so dobre volje, sodelujejo in pomagajo, da postane list še večji, da dobi še več naročnikov, ker bode potem lahko še obširneje pravice kmetov, obrtnikov in delavcev branil. „Štajerc“ ni podpiran od nobene strani, za njim ne stojijo bogate farovške blagajne in ne ruski ter srbski denar. Zato pa je tudi treba, da vsak do napram „Štajercu“

svojo dolžnost

izpolni.

Ali si že plačal zaostalo naročnino? Ako ne, stori to takoj, kajti naročnina se mora vedno in povsod naprej plačati.

Ali si že pridobil kakšnega novega naročnika? Ako ne, stori to; ne misli, da bi bilo to bogve kako težko. Vključi grdemu nasilju naših nasprotnikov je med prostim ljudstvom še vedno dovolj pogumnih src, ki se jih da za našo stvar pridobiti. Marsikdo ne ve, kaj želi in hoče list „Štajerc“ povej mu to! Marsikateri čita list prav rad, pa ne pride do tega, da bi se naročil; pomagaj mu! Marsikdo se boji, daj mu poguma!

Ali si v tvojih gostilni, kavarni, brivnici in pri tvojem trgovcu že vprašal, jeli imajo „Štajerca“ naročenega? Ako ne, stori to takoj! Ako li se branili, pusti jih in povej jim, da ne marajo s njimi ničesar več opraviti imeti. Kdor ni z nami, ta je proti nam!

Povsod treba dela, prijatelji, — nam niso ne dohtarske pisarne ne prižnice na razpolago, — zato pa mora vsak „Štajercijec“ pomagati. Le tako bode

zmaga naša!

Pogoji in cene naročnine so na glavi lista znamenovani.

Vsi na delo!

Popolno zaupanje

pridobile so si

Zvezda

KRIŽIČOM

MAGGI -JEVE kocke

(gotova goveja juha).

po 5 vinarjev pri vseh gospodinjah.

ime MAGGI jamči za

takošnjo pripravo in izvrstno kakovost.

Dopisi.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Puščavčani — Rudeče Bregčani! — Tudi vi ste že čitali članek v „Ostdeutsche Rundschau“? In groza vas je preletela? O, o, zakaj neki? Menda, da si je predznil ta mladi študentič povedati nekaterim gospodom resnico v obraz. Res se je parkrat prekupicnil in mu je zlezlo v članek nekaj vrtic, ki niso čisto po našem, pa 999/1000 je istina in da je, pač priča prav jasno kričanje, ki se je jelo v zadnjem času. Res smešni so že članki v „Straži“. Ker je že predolgočasno vedno isto in vedno isto kvasiti iz enega kraja, si je dopisatelj „Straže“ izmislil nov modus. Obmejne občine morajo dati zdaj svoja imena za take članke. Ko čitaš prvi stavek, pa že znaš, kdo je pisatelj. Ali ga še ne poznaš? Ta črni broj si zdaj jelo ne ve drugače hladiti, da tlači imena poštenih tržanov v blato in jim pripisuje zdaj v svoji razburjeni, neobmejni fantaziji izmisljena dejanja. — Ne jezite se več. Jeza škodi zdravju. Gotovo je gospod „Rolf“ bil pozabil vam dati svoj članek najprej v popravo, v cenzuro. In to mu je za odpustiti. Najbrž je bil do sedaj mnenja,

Tukaj ohraniti.

la sme v časnikih pisati, kaj on hoče, kajti ti-
nih „Ortsgehaltige“ na Dunaju nimajo. Dolžnje
nam zato veliko hvale, da ste ga opozorili nato.
Naslednji članek pride čisto gotovo že k vašem
„Pressausschussu“ v cenzuro. V splošnem pa naj
tudi gospodje, ki blatijo zdaj Lovrenčane po
svetovnih umazanih lističih, povske na pravi naslov
pospejo. Zakaj ne napadajo pisca omenjenega
članaka v „Ostd. Rundschau“? Zakaj napadajo le
trikane? Pa zakaj se ne podpišejo? Svetu-
jensko klerikalnemu časopisu, naj raje molči,
ker drugače bi znali mi zaropotati in marsika-
tereno resnico povedati!

Podova. 30. IX. 1912. Slov. Gosp. se je
v zadnji številki bavil z našo požarno brambo.
Na duševno plitvi članek se ne oziramo. Omeniti
namo le sledeče: Pri zadnjem požaru v Cirkov-
cah je bila naša požarna bramba razun domače
čizkovske prva na pogorišču. Nakazalo se nam
je stališče sreč gorečimi poslojji. Kot vrli bram-
bovci se nismo zbalii nevarne pozicije, ampak
krajžno smo se lotili težkega in nevarnega
dela. A ogenj je bil najbrž slovensko-prvaški,
ker se kapljan Sorko naša nemška komanda ni
bopadla. Ta gospodek mora biti strokovnjak v
zadevi požarne brambe in bode iznašel sredstvo,
s katerim se bode ogenj le na slovensko komando
gasil, ali je potem voda na razpolago ali
ne. K tej iznajdbi bi mu iz srca čestitali. Danes
smo imeli v domači vasi ogenj. Kaplan Sorko
nam je manjkal, zategadelj smo morali po nem-
ški komandi z vodo gasiti in smo tudi ogenj
umajili, da je le pogorelo eno gospodarsko po-
lojpe, akoravno je bila nevarnost za sosede iz-
redno velika.

Cenjeni somišljeniki!

V kratkem času izšel bodé zopet tako
lepošno priljubljeni

„Štajerčevi“ kmetijski koledar za leto 1913.

To je edino v slovenskem jeziku pisani ko-
ledar, ki se ne izdaja iz teh ali onih osebnih,
osebinih vzrokov, temveč ima namen, podati od-
poslalcem vse tekom leta potrebne seznamke,
gospodarske nauke, važna določila, obenem pa
tudi krasne slike, zabavne in izobraževalne
vsebine.

Cena koledarju, ki bode zopet tako lep
in velik kakor lansko leto (namreč 134 strani)
bode 60 vinarjev brez poštnine. Za poštni-
no je dodati 10 vinarjev. Kdor vzame 10 ko-
ledarjev, dobi enega zaastonj.

Prosimo cenjene somišljenike, naj tudi letos
v svojem tisku izborni ljudski koledar
vključijo. Ker imamo že jako veliko naročil,
vsega je, da se vsakdo čim hitreje naroči.
Najbolje je, ako doda naročilu svoto v poštni-
h znakah ali pa da se jih več naročnikov
skupaj zbere, ki potem na en naslov na-
ročijo. Za naročilo je najbolje sledeči
formular, ki ga je pravilno in natanko iz-
polniti, potem izrezati, v kuvert dati,
in upravo „Štajerca“ nasloviti in (ako
je mogoče) ne pošlje odprto, na kuverti 3 vin-
arje; ako se pa znakke pošlje, potem za-
sposlati z 10 vin. marko) odposlati. Vsa naročila
se vposlati izključno na upravo „Štajer-
ca“ v Ptuj.

Formular:

Tukaj odrezati.

Naročim.....	kosov kmetijskega koledarja za
l. 1913 po 60 vin. in prosim, da se mi doda.....	zastonj
(za vsačih 10 naročenih 1 zastonj).	
Ime.....	
Stan.....	
Stanovališče.....	
Posta.....	
Denar pošljim obenem v znakah. Denar pošljim	
poštno nakaznico. Pošlje naj se mi po povzetju.	
(Kar ne zadene, naj se prečrta!)	
Odrezati.	

Že opetovano sem sam slišal pritožbe, da
naš list prinaša članke, katerih udje ne čitajo.
To baje velja zlasti o agrarnopolitičnih člankih,
katerih vsebina je priropostemu ljudstvu neraz-
umljiva, toraj je za nje brez vrednosti. Te
pritožbe pa niso neutemeljene.

Vsebina omenjenih člankov je sicer tudi za
našega kmeta velevažna, toda ker se mu niso
razložili razni pojmi, ne more presoditi važnosti
obrnvanega predmeta.

Da bodeite v bodoče lažje sledili poučnim
razpravam, ki jih najdete tuintam, hočem —
kolikor je v mojih skromnih močeh — za sedaj
obrazložiti najpotrebnejše o carini.

Carina*) je javna dača, ki se
plača od raznega blaga, katero čez
meje kakšnega gospodarskega ali
davčnega ozemlja.

Ze v starodavnih časih, ko še narodi niti
niso poznali denarja, ampak se je blago zame-
njavalo z blagom, toraj pri menjalnih kupčijah,
se je odrajtovala carina. Pobiral se je ta davek
za rabo cest, mostov, rek, za varno zavetje ladje
v pristanišču; prodajalec je plačeval carino za
prostor na sejmiščih, po trgih in v mestih, kjer
je hotel spraviti v denar svoje pridelke in
izdelke.

V Atenih in ostalih grških državah se je
že več stoletij pred Kristom pobirala raznovrstna
carina. Znašala je petdeseti del vrednosti blaga
in se je morala odrajtati v denarju. V poznejši
dobi se je pobirala od blaga, ki se je uvažalo
ali izvažalo, dvajsetina njegove vrednosti. Izvoz
nekaterih pridelkov, ki so bili za ljudstvo neob-
hodno potrebni, je bil prepovedan, n. pr. zrnja,
olja i. t. d.

V starem Rimu je bila carina najstarejši
redni državni dohodek in se je že zahtevala za
časa kraljev (753 pr. Kr. r.). Država je prvotno
tirjala to davščino v pristaniščih, po cestah in
na mostih. Znašala je 1/2 do 2 1/2 odstotka vred-
nosti blaga. Večkrat se je sicer v rimskem ce-
sarstvu carina odpravila, toda kmalu zopet upe-
ljala. V cesarski dobi (toraj za časa Kristusovega
rojstva) se je uveljavil obmejni carinski
sistem za celo državo, smatralo se je celo
carstvo kot jedno carinsko ozemlje. Poleg tega
se je odrajtovalo še krajevna carina.

Zgodnji srednji vek je prevzel od starih
Rimljanov zlasti ta davek. Plačati jo je bilo
treba pri prehodu skozi gotove kraje z živahnim
prometom, v pristaniščih, na mejah, cestah i. t. d.
Dostikrat se je pobirala kar v blagu, toraj se
je trgovcu odzvel gotov odstotek njegovega blaga.
Tudi za spremstvo, ki ga je dobil od mogočnih
vitezov po nevarnih cestah, je plačeval trgovec
davščino — carino.

Nemški cesarji so imeli takozvani carin-
ski regal. Oni so pazili na to, da se carina
ni tirjala po krivici, ampak le za rabo cest in
mostov, katere je bilo treba napraviti in po-
pravljati; razventega pa za varstvo, katero je
zagotovil vitez kupcu z oboroženimi vojaki in
hlapci. Cesarji pa so imeli pravico na svojem
ozemlju vpeljati novo carino in jo pobirati. Te
svoje pravice so tudi podeljevali svojim velikašem,
kujih vojščake in denar so potrebovali za vojne.
Cesarji pa so tudi oproščali o raznih prilikah
razne svoje in tuje podložnike od plačila carine.
To svoboščino so zlasti uživali potovalci na ce-
sarski dvor. plemenitaši, duhovni velikaši, vojaki
in romarji. Za gotove reči, ki jih je potnik
potreboval vsak čas za svojo osebno rabo, pa
se ni pobirala carina.

Ko so postali vsled oslabiljenja cesarske
moči v posameznih vojvodinah deželni vojvodi
skoro samosvoji, odzveli so tudi carinski regal
svojemu vladarju.

V poznejši dobi se carina ni več pobirala za
rabo cest, mostov, posamezno spremstvo i. t. d.
posebič, ampak posamezna vojvodina se je
smatrala kot jedno carinsko ozemlje. Te dežele, ki so zaprle svoje meje s carino
proti svojim sosedom, so bile sicer izprva majhne,
toda uvedle so zboljšanje in olehčanje prometa;
kajti carina se je plačevala sedaj
le na mejah. Male dežele so se združile

*) Ako se mogoče kdo izmed čitateljev hoče bolj poglobiti
v carinska vprašanja, čita naj knjigo od Schönberga, Blunt-
schlija, Matlekovitsa, Rosherja, Wagnerja i. t. d.

kmalu v celo skupino, provincijo, in še pozneje
v državne obmejne carinske jednote, zavladal je
sistem obmejne carine. Ko je zmogala misel
z druženege carinskega ozemlja
proti zgoraj omenjeni medzemni carini, pome-
nilo je to ogromen napredek. Seveda pa manjka
obmejni carini značilni znak nekdanje te dače,
da se jo namreč odrajta za to ali ono delo ali
uslugo (cesto, most, spremstvo). Carina se je
spoznala in cenila kot bogat vir državnih dohod-
kov. Z nakladanjem carine je država imela očvi-
viden namen, pridobiti javnemu gospodarstvu
lepe dohodke. Dali so ji jih pred vsem trgovci
in kupci. Ker pa je kupčija v večji meri prva
 uvedla rabo denarja in denarni promet v pro-
metno življenje, in ker je toraj bila prva in
glavna nositeljica denarnega gospodarstva, zago-
tovala si je država nadaljno korist, da je dobila
prejemke v suhem denarju in to že v dobi, ko
še je bilo iztirjanje davka v gotovini v povojih
in združeno z velikimi težkočami. Tako je toraj
carina postala davček.

(Naprej prihodnjic.)

SUKNA in modno blago za gospe in gospe
pripočta izvorna hiša 140
Prokop Skorkovsky in sin
v Humpolcu na češkem.
Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne
cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske obleke.

Novice.

Kadar ima kmet denar... Meščanski list
„Vossische Zeitung“ piše: Dobra žetev bi za-
mogla tudi naši industrijski visoki konjunkturi
stalni obstoj zagotoviti. Celó v naši industrijski
dobivelja še vedno stara beseda: „Hat der Bauer
Geld, hat's die ganze Welt“. Posredno in ne-
posredno je mnogo od uspeha zemeljskih plodov,
od prosperitete kmetijstva odvisno. Koliko mo-
dernih industrijskih panog se naslanja tesno na
kmetijsko! Koliko fabrik živi od prodaje svojih
izdelkov med kmeti, kateri zopet morajo polje-
delstvo vedno moderneje, z drugimi proizvajal-
nimi načini izvrševati. Kako je n. pr. šlezjska
Montan-industrija odvisna od izpada vzhodno-
nemške žetve; ali pa srednjo-nemška industrija,
kako je odvisna od izpada žetve sladkorne repe!
In k temu pride še zvišana zmoglost konzuma
kmetijskega prebivalstva za vse potrebščine vsak-
danjega življenja. Večini naših industrij je hitra
domača razprodaja ljubša od forciranega izvoza
po dostikrat v mednarodni konkurenci jako
znižani ceni!... Kadar ima kmet denar, takrat
ga ima ves svet...

Avstrijska živinoreja. Ker pričinja draginja
mesa zopet javnost razburjati in kričijo neved-
neži, da so tega kmetiji krivi, treba se je ozi-
rati na stanje naše domače živinoreje same. V
celi monarhiji, torej v Avstriji, Ogrski, Hrvatski
in Slavoniji, Bozniji in Hercegovini imamo gla-
som zadnjega živinskega štetja: govede 178
milijonov kosov, svinj 14.5, ovc 13.5, koz 3.1
milijonov kosov. V razmerju z drugimi velevlasti
imamo razven Francoske največ goveda in raz-
ven Nemčije največ svinj. Naša živinoreja je
torej v vplodnem popolnoma zadovoljiva in je
neumno kričanje po uvozu tujega mesa le huj-
skarija proti kmetu!

Vbogi car! Zadnjič se je preselila carjeva
družina v svoj lovski grad Spala. Na železniški
postaji pa se ji je nekaj prav neprijetnega zgo-
dilo. Neznani tatovi so namreč vlomili skozi
streho enega vagona dvornega vlaka in so
ukradli 120 funtov srebrnine od carjeve mize.
Tatove doslej še niso vjeli. Da bi le enkrat ne
ukradli — carja-batjuško samega!

Hudo zimo bomo leto imeli. Tako vsaj
pravijo stari ljudje, ki se na to ruzumejo. Skle-
pajo pa svoje prerokovanje iz naravnih dejstev,
ki jih je treba na vsak način vpoštevati. Tako
pravijo, da cveti hajdina do špic, da so napra-
vile mravlje vhode v svoje zgradbe izredno vi-
soko in da so novi nastavki popkov na sadnem
drevju prav debelo zaviti. Bomo videli!

Kmet, pomisli! Listu „Bauernzeitung“ se
piše iz Merana na Tirolskem: V kapucinskem
kloštru v mestu Meran je 8 patrov. Tam pa
plačujejo kmetje toliko sv. maš, da jih ti patri
sploh ne morejo vse čitati. Pobožni kmetje pla-
čajo v tem kloštru vsako leto več kot 15 tisoč
maš. Ker imajo kapacini tudi mnogo družega
opravila, zamorejo na leto k večjem 2 tisoč

maš brati. Ostalih naprej plačanih 13 tisoč maš pa ne morejo čitati. Zato pošiljajo kapucini ta denar na — Poljsko in Sicilijo v južni Italiji, da se tam maše berejo. Mislimo, da bi bilo na Avstrijskem tudi dosti kaplanov, ki bi radi ta krvavi kmetijski denar zaslužili; tako ne bi ga bilo treba v dežele največjih avstrijskih sovražnikov pošiljati. Naj bi se raje ta denar v zmislu pravega krščanstva lačnim vboгим ljudem dalo; ali pa naj bi ga bedni kmetje raje za-se in za svojo deco shranili.

Pozni plod. 82 letni vojvoda Ludovik bavarski, brat naše pokojne cesarice Elizabete, oženjen je drugič in to že okroglo 20 let z neko 41 letno ženo Antonio roj. Barth. Zdaj mu je žena porodila sinčka. Pravijo, da ima belolasi oče grozovito veselje nad tem poznim sinčkom.

„Štima“! V Halberstadtu prišel je neki pošteni krojaški mojster iz okolice v mesto, da bi si za dalje časa delavskega materijala nakupil. Svoj denar nesel je v mošnjičku seboj. A predno je šel k trgovcu, zapeljal ga je menda sam vravec, da zaide v krčmo. Pri neki mizici sedel je en sam gost. Mojster se vsede k njemu in prične klepetati. Kmalu je tudi tujcu povedal, zakaj da je prišel v mesto. Končno je pošteni krojaček vzel mošnjiček iz žepa in ga pričel na mizi šteti. Ko je imel ves denar lepo na mizi zravnal, zaklical je tujec nakrat: „Štima!“ in pobral krojačev denar ter z njim pobegnil skozi vrata. Žnidarček skoči pokonci in hoče za tatom, pa ne more; kajti prebrisani lopov je revežu preje dolgo suktnjo na stol privezal. Ko se je žnidar odvezal, bil je tat že bogve kje.

Iz temne Avstrije. Pravijo, da je postava za vse ednaka in da ne pozna nobenih razlik. Evo dokaz: V vasi Kirchdorf okraja Kitzbühel se je delavca Eder na neprijetni način iz gostilne na cesto vrglo, ker v gostilni nahajajočem se fajmoštru Katreiner, s katerim je v sovraštvu živel, ni hotel roko kušniti. Ako mož možu roko poljubi, kar je za oba ednako nizki dokaz ostudnega klečeplaztva, in ako se to celo kot nekako pravico ali nekaki privileg zahteva, — potem meče to prav značilno svetlobo na razmerje, v katerem živi gotova vrsta dušnih pastirjev s svojimi ovčicami. Pretep med omenjenim delavcem in fajmošтром se je na cesti nadaljeval. Veleizobraženi duhovnik je delavca razpraskal v obrazu. Pri sodnji sta bila obadva ednako obsojena. A pri prizivni sodnji v Innsbrucku je bil fajmošter oproščen in le delavec je obdržal svojo kazen. Pri nas na Avstrijskem imajo menda gotovi duhovniki celo „pravico“, ljudi pretepavati. Da v takih razmerah „vera peša“, pač ni čudno!

100 kron za 1 jajce. V Kralj. Vinogradih prišla je neka fino oblečena ženska v trgovino Kaiser in je hotela razne stvari nakupiti. Porabila pa je prvo priložnost, da je eno jajce ukradla. Trgovec jo je pri temu zasabil in hotel takoj policiji oddati. A žena je prosila in obljubovala vse mogoče, ako se jo ne naznani, češ da njen mož o tem ne sme ničesar izvedeti. Trgovec je zahteval 100 kron in rekel, da potem ne bode stvar naznanil. In gosposka tatica je rada 100 kron za eno jajce plačala ter jo potem urnih krač popihala. Trgovec Kaiser pa čaka zdaj vsak dan, da bi se kakšnja taka tatica prišla.

Najdražje tele sveta. „Mati in tele sta zdrava“; ta telegram se pošilja zdaj vsak drugi dan od farne Longwat pri amerškem mestu Bostonu na neko farmo v Massachusettsu. Mati, za katero se grè, je krava; torej je njen otrok tele in sicer najdražje tele sveta. Že pred svojim rojstvom je to tele svojega lastnika menjalo. Lastnik matere, rekordne krave „Dolly Dimple“, se je pred 2 mesecoma zavezal, da proda tele, ki ga je od krave pričakoval, nekemu živinorejcu v Massachusettsu za 6.000 dolarjev (to je 30.000 kron), kadar bode tele 6 mesecev staro in ako bode moškega spola. „Dolly Dimple“ je namreč tista krava, ki je doslej od vseh znanih

krav na svetu največ mleka dajala. Pa vsa njena družina je tako izborna. Zato bi njen lastnik tudi telico te krave za noben denar ne prodal. Krava „Dolly Dimple“ je bila 2 leti stara, ko je že čez 14.000 litrov mleka na leto dajala; pozneje je dajala po 18.000 litrov in zdaj daje celo 18.850 litrov na leto, torej več kot 50 litrov na dan. Ta krava torej je dobila telčka, ki se je prodal za tako ogromno svoto denarja.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Sakrabort! Po navadi se naši klerikalni odrešeniki slovenskega ljudstva le proti hudobnim „Stajercijancem“ pridušajo in kadar jim sape zmanjka, izpustijo na nas naprednjake najstarejše „Marijine device“, ki klepetajo potem kakor mlin na veter. Kajti klerikalizem potrebuje nekaki politični „klopotec“, potrebuje kravalca, rogoviljenja, razburjenja, medtem ko se tihega in resnega dela boji, kakor vrag križa. Zato vprizarjajo klerikalni ljudski sleparji svoje vaške shode, pri katerih dobijo vedno par tucatov oseb skupaj. Saj se ljudi za te „shode“ v cerkvi poziva in šunta; poleg tega imajo pa pohlevni naši ljudje ob nedeljah popoldne itak radi kakšni „hec“ . . . Za razvoj razmer, za pametnega človeka nimajo ti klerikalni shodi prav nobenega pomena. Zato se mi zanje večinoma tudi nič ne brigamo in nam je presneto ednako, ako bevsa na teh shodih en Hohnjec ali Korošec ali pa ena devotka starega kopita. Klerikalci razbobnajo seveda te shode potom nemških (!) klerikalnih listih po vsej javnosti in delajo tako, kakor da bi bilo od besede kakšnega od Boga zapuščenega političnega popa vse odvisno . . . Zadnjič je imel pošteni dr. Tone Korošec, ta „duhovnik“ brez duhovniškega posla, v Rajhenburgu „shod“. In na tem shodu se je pričel „lepi Tonček“ pridušati, — pa tokrat ne proti nam naprednjakom, marveč proti c. in kr. vladi. Sakrabort, tega pa še nismo doživeli, da bi „koritarji“ čez korito psovali! Dr. Korošec se je delal v Rajhenburgu za „zastopnika kmetov.“ Pa mu ta poza slabo stoji! Za kmetkega zastopnika velja v prvi vrsti, da mora biti na vse strani neodvisen; ta ljubi Tonček pa nosi na svoji kati kranjsko žindro. In zato dišijo njegovi govori tako hudo po — naročilu. Tlone je dejal, da bodejo oni in njegovi tovariši vladi rogove pokazali. Pa mi vemo, da politični duhovniki nimajo rogov . . . Zato je vso Koroščevo primojdušanje smešno. Saj vemo, zakaj se fantu grè! Vlada mu bode že „cukerčke“ pomolila in potem bode iz volka zopet jagnje nastalo. Klerikalci so ljudje, ki se vsaki vladi prodajo, kadar se grè za ljudstvo, in ki vsako vlado vržejo, kadar se grè za njih lastne, sebične, sleparske namene!

Vbogi Slomšek! Te dni se je obhajalo nekaj jubilej pokojnega slovenskega pisatelja in lavantinskega škofa Slomška. Mesec sem pa so že naši klerikalci ta povod za svojo gnusno politično gonjo izrabljali. Ti ljudje se pač ničesar ne sramujejo, — niti mrtvih škofov ne morejo v grobu počivati pustiti. Prepričani smo, da bi se bil vbogi škof Slomšek parkrat v grobu obrnil, ako bi vedel za te smešne in obenem brezvestne klerikalne prireditve . . . Mi bi ne imeli ničesar proti temu, ako bi klerikalci spomin pokojnega škofa Slomška častili, to pa na primeri način in v primernih oblikah. Slomšek vendar ni bil klerikalni strankar, kateremu je krščanstvo deveta briga, politika pa vse! Vbogi Slomšek vendar ni nikdar padel na duševni nivó našega klerikalnega časopisja in res ne zasluži, da bi ga Kemperli ter slični junaki hvalisali. Z eno besedo: slovenska klerikalna stranka je pokazala zopet vso svojo moralno propadlost, da je celo spomin Slomška skušala umazati s svojim strankarskimstrupom. In kdor čuti res kaj spoštovanja do pokojnega škofa, ta se mora razjokati nad dejstvom, da se šopirajo na njegovem grobu ljudje à la Kemperle, Hohnjec, Korošec e compagnia bella . . . Čudno se nam zdi, da klerikalci ne „dokazujejo“, da je bil tudi papež Pij IX. njih „somišljenik.“ Pričakovati je vse od te gospode. Ko bi naš sedanjti papež umrl, rekli bi gotovo, da je v zadnjem vzdihljaju Korošca ali Brenčiča blagoslovil in da je bil dopisnik „Slov. gospodarja.“ Ali zdaj se papeževem povelju, da ne smejo imeti

duhovniki kuharic in da ne smejo biti voditelji društev, upirajo . . . Ponavljamo torej še enkrat: klerikalci nimajo pravne pravice, da prištevajo pokojnega Slomška za svojega somišljenika. In nobene moralne pravice nimajo, da vzemirjajo ob jubileju Slomška javnost. Kajti pametni ljudje vedo prav dobro, da bi Slomšek sam presneto energično enega kaplana Korošca in ednake gospode pred oltar ter v spovednico nagnal . . . Pa kako slovenski klerikalci vbolega Slomška „častijo“! Za način teh prireditev je največja žalitev za strubele kosti nekdanjega lavantinskega škofa. V teh prireditvah ali „Slomškovih slavnostih“ se tepta poštenje, čast, sramežljivost, resnico in dostojnost v blato. Človeku se zdi skoraj škoda vsake besede za popisovanje teh „slavnosti“ in najraje bi le pljunil v stran. Klerikalni voditelji se šopirijo kakor petelini na gnoj. Vsakdo bi najraje zakikirikal, da je sam nekaj novodobni „Slomšek.“ Pa vbogi Slomšek ni poznal besede sovraštv, ker mu je bilo prav krščanstvo vse; ti gospodje pa ne poznajo besede prave krščanske ljubezni, ker se ravnajo kakor parasiti na sovražstvu mastijo. In v tej teba bobnajo skupaj mladino ter ženske. Ti se dajo najlažje nahujskati, ti so vsled tega najboljše material za klerikalizem. Dekline, katehizirih „nedolžnost“ je bolj dvomljiva nego ono duhovniških očetov, ki se sicer svoje prelomljene celibaterske prislege prav nič ne sramujejo, — fantalini, ki pijejo zutraj žganje, grede potek k sv. obhajilu in se eno uro pozneje z nožem zverinsko pretepavajo, — stare tercijalke, ki bi žejo sledove kaplanov, ker jih noben pošteni ni maral, — do ušes zadolženi lenini, ki prodajajo svojo „vero“ fajmoštru za visoke procente, — to so „stafaža“ teh klavnih „Slomškovih slavnosti.“ Prismojenost in hudobnost korakati roka v roki . . . Tako častijo slovenski klerikalci spomin tistega škofa, ki je bil ljubezen in krščanstvo v pravem zmislu besede. In kakor rdeča nit se vije skozi vso to klerikalno hujskarijo grdo, nespametno in tudi brezplodno sovraštv proti Nemcem in naprednjakom. Vsaka prismojena tercijalca, ki jo že leta sem Nemci redijo, pridigajo na teh „slavnostih“ bojkot proti nemškim in naprednim trgovcem ter obrtnikom. Seveda nima to mnogo uspeha, kajti malo je trgovcev in obrtnikov, ki bi od teh zarjavlih članic naših „škrnicelvereinov“ žveli. A že volja je obsojana vredna . . . Kar govorijo „doktorji“ kakor Hohnjec in Korošec, seveda nima niti toliko moralne vrednosti nego bevskanje teh tercijal. Sramota pa ostane ednaka, sramota za tiste, ki se dotikajo s svojimi umazanimi jeziki že tako dolgo pokopanega škofa Slomška. Škof Slomšek ni Nemec in naprednjake hrustal, on ni razočeval kulture, on se ni mastil od politične gonje, on ni bil volk, temveč pastir za vse. Slomšek se je z vso vneto zavzemale za dvojezicit (utrakvistične) šole, — Slomšek je bil tisti, ki je naglašal: „Več jezikov znati, več mož veljati!“ Zato bi imeli pravzaprav „Stajercijanci“ več pravice, Slomška spoštovati, nego klerikalci, ki jim je ljudstvo v molzna krava. — V splošnem pač lahko rečemo, vbogi škof Slomšek je bil klerikalcem le povod, da so z novo protiljudsko gonjo pričeli. In to je klerikalca takrat sram, kadar je volka sram bodejo s svojimi „slavnostmi“ mrtvega Slomška gotovo i zanaprej — zasramovali!

Duhovniška surovina. Mi gotovo ne širimo politične hujskarije med mladino; ali odkar se klerikalci z vso vneto vrgli na mladost, so strupili so tudi že šolsko deco s to hujskarijo. Kakšnje posledice ima to, dokazuje sledeči slučaj: V Slovenski Bistrici so imeli p. k. klerikalci svojo „Slomškovo slavnost“, pri kateri so kakor povsod hujskali proti naprednjakom in Nemcem. Ta slavnost se je vršila v „bistrici Avstrija“, pod katerim imenom se skriva bistriški „narodni dom.“ Dva razposajena šolska dečka sta vrela iz dvorišča „hotela“ zastavila in sta se z njo igrala ter jo končno strgala na proč vrgla. O tej otročariji, ki nima pravega pomena, izvedel je tudi takajski politični kaplan Žagar. Seveda ga je takoj napovedal in bil prvaška jeza. Poklical je omenjena dečka

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje moje kože le Steckenperd-lilijino-mlečno milo od tvrčke Bergmann & Co. Tetschen a/E. Kos za 80 h se dobi povsod. 229

mo (!) k sebi in kaplanijo. Tam ju je najprej s kľofutami obdelavati. Potem je dečko palico in je v divjem sovraštvu po dečkih udrihal. Dečka sta morala potem zastavo trikrat poljubiti. Vsa pobita strašena sta pritekla dečka domu in tedne je bilo sledove farške surovosti na njih videti. Omeniti je, da sta ta dva dečka jako pridna . . . Ta kaplan Žagar bi pač več sposobnosti za rabelja nego za kmeta. Sploh pa je popolnoma nepostavno, da deco v kaplanijo, kjer ravna brez pričelaha, kakor hoče. Upati je, da bode dr. pravdnikstvo takemu političnemu sovraštvu napravilo. Tako daleč še menda nismo, da smel vsak zagriženi duhovniški mladenič deci udrihati in jo v narodno sovraštvu. Tako ravnaje zasluži brez ozira na vse odločni odgovor. Upamo, da bodejo očetje Bistrici pravi odgovor najdlji!

Slovinci in nemški poduk. Kër se je ravno v tem času v prvskih listih zopet grozila nemškim šolam hujskalo, objavimo nekoliko vrstice o razmerah v Radgoni, ki so napisal „Grazer Tagblatt“: — „Šolski svet na tunkajšnih šolah za šolsko leto 1912/13 razveseljuje dejstvo, da daje slovensko prešerno nemškemu jeziku večjo vrednost, kakor narodnjaški hujskači želijo. Vsako leto privede slovenskih učencev iz Štajerske in v Radgono, da bi se tam nemščine privde v večih slučajih so prosili stariši in otroci v gnejnini rokami za sprejem v nemške šole. Dejstva dokazujejo pač natanko, da hoče nemško ljudstvo samo one narodnjaške veliki vidijo v znanju nemščine nevarnost za otro. Med šolarji meščanske in obeh ljudskih Radgoni se nahaja tudi letos zopet razmeroma veliko število slovenskih otrok v svrhu naučenja nemščine. Istotako obiskuje deško in deško šolo v Abstallu prav mnogo slovenskih št. Stariši imajo s tem velike troške, pa se ne vstrašijo. Na Ogrskem je madžaronstvo nemški poduk odpravilo in tako morajo stavosvoj otroke na Štajersko pošiljati, da si privde nemščine. Slovenske šole na Štajerskem tudi ne vstrežijo potrebi prebivalstva glede naučenja nemškega jezika.“ — Kaj neki pravi kratkrat modri „Narodni list“ k temi dejstvu? „Vse so pač močnejša nego prazne narodne fraze političnih kľivitvezev!“

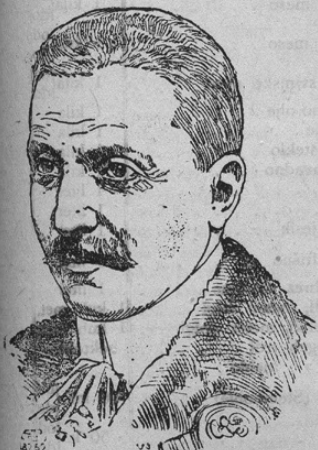
Letni in živinski sejm na Štajerskem.

Prez aridica so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamo letni (**) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (***) o pomenju letne in živinske sejmje.

Dne 6. oktobra pri Št. Jakobu im Walde, v Vorau; v Trofaiachu, okr. Leoben. Dne 7. oktobra v Pišecah**, okr. Brežice; v Krennbergu, okr. Voitsberg; v Friedbergu*; v Afenzu; v Mauthereinu, okr. Bruck; v Stainzu**; v Ilzu (v županijski sejem), okr. Fürstenfeld; v Aussee*; v Mittelfeldu**; v Mautern; v Ormožu*; v Radgoni**; okr. Rogatec; v Slovenjem Gradcu**;

Nov diplomat.

Graf Jožef Somssich de Saard, katerega imena danes prinašamo, je bil ravnokar za izrednega

Graf Somssich de Saard

avstrijskega poslanika in pooblaščenega ministra žimerni. Možakar zastopa našo državo v Parizu in se pri tem dobro počuti. V splošnem se ga smatra za talenega diplomata.

pri Sv. Heleni**; v Krieglachu**, okr. Kindberg; v Ranten, okr. Murau; v mestu Celje*. Dne 8. oktobra v Feldbachu*; v Kraubathu**, okr. Leoben; v Ljutomeru*; v Ormožu (svinjski sejem); v Rogatecu*, v Mülle*, okr. Neumarkt. Dne 9. oktobra v Wolfsbergu, okr. Wildon; pri Št. Janžu pri Spodnjem Dravogradu*, okr. Slovenji Gradec; v Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Ponikvi*, okr. Šmarje pri Jelšah; v Tenfenbachu**; okr. Neumarkt; v mestu Maribor. Dne 10. oktobra v Afenzu*; v Großkleinu, okr. Lipnica; v Orešju, okr. Brežice; v Gröbmingu*; v Gössu, okr. Leoben; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Mariahofu*, okr. Neumarkt; v Gradcu (z rogato živino). Dne 11. oktobra v Mitterndorfu*, okr. Aussee; v Unzmarkt**; okr. Judenburg; v Rogatcu (sejem s ščetinarji); v Gradcu (z zaklano klavno živino). Dne 12. oktobra v Poličanah*, okr. Slov. Bistrica; v Brežicah (svinjski sejem). Dne 13. oktobra v Pt. Pongracu, okr. Okolica Gradec; v Kallwandu, okr. Mautern. Dne 14. oktobra v Kaplji, okr. Arvež; v Turnau**, okr. Afenz; v Gnasu**, okr. Feldbach; v Gomolici**, okr. Lipnica; v Liezeanu**; v Oplotnici**, okr. Konjice. Dne 15. oktobra v Kleinsödingu, okr. Voitsberg; v Arvežu (sejem z drobnico) v Predingu**, okr. Wildon; v Račjem**, okr. Maribor; pri Št. Lenartu, okr. Slovenji Gradec; pri Sv. Duhu pri Ločah**, okr. Konjice; v Triebenu, okr. Rottenmann; v Ormožu (sejem s ščetinarji) v Radgoni*. Dne 16. oktobra v Špölfeldu**, okr. Lipnica; v St. Gallenu**; Ptuj (konjski sejem, sejem z govejo živino in ščetinarji); v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje. Dne 17. oktobra v St. Gallenu**; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Pristavi, okr. Šmarje pri Jelšah; v Gradcu (z zaklano klavno živino). Dne 18. oktobra pri Sv. Trojici v Slov. Gor., okr. Sv. Lenart v Slov. Gor.; v Podsredi**, okr. Kozje; v Vojniku**, okr. Celje; v Mozirju, okr. Gornjigrad; v Trbovljah**, okr. Laško; v Rogatcu (sejem s ščetinarji); v Gradcu (z zaklano klavno živino).

Sejem v Ptuj. Dne 1. oktobra se je priglasilo 310 konjev in 1140 kšosov govede. Dne 2. oktobra pa 990 kšosov svinj. Kupčija je bila pri nekaj višjih cenah jako dobra. Prihodnji konjski in goveji sejem se vrši 15. t. m., prihodnja svinjska sejma pa dne 9. in 16. oktobra.

Odklikovanje. Okrajni komandant orožniški stražmojster g. Franc Franz v Ptuj je bil je z zlatim križcem odklikovan. Čestitamo!

V Oplotnici so ustanovili prepotrebno gasilno društvo, za katerega načelnika je bil g. župan Fr. Jonke izvoljen. Kupili so tudi že primerno šprico za 12.300 kron. Želimo novi požarni brambi obilo uspeha!

Požar. V Loki pri Žusnu je pogorela fabrika. Da bi se ogenj preprečilo ali zadušilo, je manjkalo vseh priprav. Neznano je tudi, kako je ogenj nastal.

Klerikalna vzgoja. Dne 22. p. m. se je vršilo na sveti gori pri Kozjem splošno pobožno romanje. Po božji službi šlo je mnogo fantov v Tontovo krčmo v Zgornji Fušici. Tam je nastal tudi kmalu prepir in pretep. Pretepači so vse razbili. Mnogo gostov je bilo ranjenih, nekateri celo tako težko, da so jih odpeljali v bolnišnico. Krčmar trpi veliko škodo. Orožniki, ki so bili poklicani, so zaprli fanta Dernikoviča in Benkoviča; potem je nastal mir.

Tatvina. Hlapcu Wegmacher v Konjicah se je iz stanovanja 100 K ukradlo. Vbogi mož in njegova žena sta si ta krvavo prisluženi denar od ust prihranila, da bi z njim obrestni plačala. Orožniki so tatova, fanta Jožeta Essich in Antona Jurše iz Stranic zaprli in pri njih še 50 kron najdlji.

Pod vlak je prišel ali skočil neki neznan mož med postajoma Št. Ilj in Spielfeld. Ljudje so našli mrliča.

Požari. V Radgoni je pričelo v kleti trgovca Antona Korošec goreti. Gasilci so v dveurnem delu ogenj zadušili. Delo je bilo izredno težavno, nevarnost pa velika, kër je bilo v bližini mnogo petroleja, špirta in bencina. — V Bricu pri Šoštanju pustila je posestniška dvojica Cesar svoje 3 otroke same brez nadzorstva doma. Takrat pride neki tujec in vpraša, če so stariši doma. Ko so mu otroci to zanikali, šel je v gospodarsko poslopje. Kmalu nato so pričeli

iz poslopja plameni švigati. Predno so gasilci prišli, je ogenj poslopje in hlev vpepelil. Sosedo so živino rešili, a krma in nekaj mašin je pogorelo. Požigalca niso dobili.

Zapeljani reveži. Po hrvatski in tudi slovenski javnosti napravlja velikansko razburjenje polom hrvatskih zavarovalnih družb „Jadran“ in „Balkan“. Gre se za izredno visoke svote. Žalibog da je tudi med spodnje-žtajerskim slovenskim prebivalstvom precej ljudi, ki so se v neverjetni zaslepljenosti dali zapeljati in so postali člani teh hrvatskih podjetij. Že pred več leti sta namreč oba omenjena zavoda pošiljata na Štajersko svoje agente, ki so nevedneže hujskali, češ da se gre tukaj za „narodno“ zadevo, ako se eno ali drugo teh hrvatskih podjetij denarno podpira. Rekli so, da bodejo na ta način domače, poštene nemške zavarovalne družbe izpodrinili. Vsakdo, ki se je dal od teh hujskačev zapeljati, moral je najmanj 200 kron deleža vplačati. Agenti so tudi obljubovali, da se bode ljudem ta svota obrestovala po 5% iz čistega dobička. To je zapeljalo marsikaterega malega štedilca, ki polaga svoje krvavo prislužene krajcarje skupaj, da bi se nekaj za starost prihranil. Ti ljudje so zdaj vse izgubili in morajo svojo lahkovernost ter svojo „narodno navdušenost“ presneto drago plačati. Mi jih obžalujemo, — ali pametni bi pa ljudje danes že lahko bili, vsaj pri denarju, ako že drugod ne!

Od mariborske porote. 19 letni Franc Ogrizek iz Strazgojnc je pri Pragerskem kočarjevega sina Rudolfa z nožem v trebuh sunil, tako da je ta čez par dni na prizadeti rani umrl. Surov ubijalec Ogrizek bil je na 4 leta težke in poojstrene ječe obsojen. — 22 letni posestnikov sin Jožef Strelec v Bukovcih je napadel posestnika Jurja Obrana, s katerim je njegova družina živela v sovraštvu, in ga je ubil. Obsojen je bil na 3 leta težke ječe. — 39 letni Matej Bukšek iz Stachldorfa zagrešil se je nad dvema 7 letnima deklicami po § 127. Vboga otroka sta poleg tega od njega neko hudo bolezen dobila. Svinjar je bil vsled tega na 4 leta težke ječe obsojen. — Kakor znano je pri sv. Urbanu Janez Sattler staro kočarico Uršo Zelenko umoril. Hotel ji je denar ukrasti, katerega je revica za kravo skupila. Brezsrčni morilec bil je na 12 let težke in poojstrene ječe obsojen.

Zlikovci so pri Pletrovčah poškodovali telefon. Pobaline še niso dobili.

Dezertiral je infanterist Rudolf Mastnak in zbežal k svoji ljubici v Gaberje pri Celju. Ali kmalu so ga najdlji in zaprli.

Zaprli so v Križevcih pri Ljutomerju postopača Franca Klemenčič, ki ga sodnije zaradi raznih tatvin zasledujejo. Tudi pred 8 leti je v Malinedelji v cerkev vlomil. Ko so ga orožniki prijeli, se je tat tako branil, da so ga morali zvezanega v zapor odpeljati.

Iz Koroškega.

Zmaga. Pri občinskih volitvah v občini Metnitz zmagali so v vseh treh razredih napredni možje. Čestitamo!

Kanaltal. Iz Kanaltala se nam poroča: Ne posebno dobro znanemu sinu krčmarja v Saifnitzu, veleposestnika itd. Ehrlicha, rimskemu doktorju Lambertu je menda eucharistični kongres na Dunaju popolnoma pamet zmešal. Drugače bi si pač ne upal v „Smiru“ take bedarije iz njegovega peresa o Saifnitzu in Wolfsbachu objavljati. Kakor znano, bilo je vse med koroškimi Slovenci za kongres umetnim potom narejeno „zanimanje“ le nekak „bumbum“ tega čudnega gospodeka. Od drugih strani se je prav malo čutilo. Čuditi se moramo, da „Smir“, ki se imenuje kmetski list, take bedarije sprejema. Dobro čutimo iz „Smirovih“ dopisov, da je naš ljubček Lamperl doma. Kajti drugih klerikalnih prvakov tukaj itak nimamo. Čujemo, da jo hoče kmalu zopet popihati v Celovce. Baje so mu živce oslabele in baje si želi tudi zopet A . . . gasse videti. Za preprogami gotovih hiš se godi marsikaj skrivnostnega . . . Torej, Lamperl, pozor!

Nezgoda. Kačijaž Johan Rainer hotel je v St. Egydu pri Celovcu tamošnjo lourdsko kapelico s šopkom okrasiti. Pri tem je padel tako nesrečno na špičasto železno ograjo, da se je težko poškodoval.

Ogenj. Piše ne nam: V noči 23. p. m. je

ZNANA 865
je ekstra-
plošča
amerik. 18
kar. zlato
double 86
urna ank.
remont.
ura, mnogo prem.
Sirena. Le ta ura
odprta švic. kolese
in razložiti od zlate
100 K. Za natanč-
no garantiram 5 let.
K 85, 2 k. 9 K 50.
Gloria-srebrno
uro za 3 K 70. Vsaki
do da zastoj eleg.
luno veržico. Brez
lumenjava dovoljena
nar. nazaj. Pošlje po
S. Kohane, eksp.
St. Sebastianz, št. 524.

Viničar 808
začetkom novem-
br. v Razvanju pri Ma-
Zati mora delo v
vinogradu in
delavske moči. Po-
na g. Karla Sark v
Wittinghoigasse 25.

Zastoj
ne pristo dobi vsakdo
na zbiranje moj
glavni katalog

podobni ur, zlatega
srebrna blaga, godbenega,
krmnega, usnjatega in
srebrna blaga, predmetov za
opuščaj, opuščaj, kar-
tovizit, toaletnih ar-
kivov, orožja itd. 795
in iz dvorni liferant!
komad, razpošiljal. hiša
na (Brix) št. 1597 (teška).
brezne ure . . . K 4-20
budilnice . . . K 2-90
arvice . . . K 8-50
ake . . . K 5-
brez ure . . . K 8-40
pandelj . . . K 8-50
je . . . K 5-80
je . . . K 6-
je po povzetju ali na-
nazaj. Brez risike! Iz-
je dovoljena ali denar
nazaj!

še službo za 864
majerja
odraslimi ljudmi in
na kakšno majhno
račično ali za
švajcarja.
Juri Plajnssek,
št. 92, Janski vrh pri
Ptuju

Oblastveno avtorizirani 802
civilni geometer
Richard Stiger v Ptuj
robovi rotovž, II. nadstropje)
ročna se za izpeljavo razdelitev posestev,
in določitev mej, popravkov mej in
vseh drugih v to stroko spadajočih del.
večje stenske, budilne in žepne ure dobite pri:
Almoslechner, Celje, Spitalgasse,
nasproti hotela „Stadt Wien“
ustanovljeno l. 1865.

Stenske ure od 3 K naprej;
srebrna žepna ura skupno s
pravo srebrno veržico od 12 K
naprej; niklasta budilnica z
jako močnimi zvonci 3 K; vse
zlato in srebrno blago po naj-
nižjih cenah. Vse zlatnine in
srebrnine so pregledane od c.
kr. urada za puniciranje na Du-
naju. Vsa popravila ur in zlat-
nine se najsolidneje in najbolje
pod 2 letno garancijo izvršuje.
lumenjava in nakup starega zlata ter srebra.

obro idočo gostilno menjam
proti večjemu posestvu,
hoda od mesta Radgone, sestoji iz zida-
poslopij, 12 oralov zemlje, gorice, njive,
mozniki in lep in lep les. Vprašanja sprejme
Hibler, posestnik v Policah, pošta
Radgona (Radkersburg). 866

Milijoni
rabijo proti
kašlju
hripavosti, kataru za-
slnjenju, krčnemu in
oslovskemu kašlju
Kaiserjeve prsne
karamele
s „3 smrekami“
6100
not. potr. sprič-
eval zdravni-
kov in zaseb-
nikov jamajo za sigurni
uspeh.
Jako uspešni in dobro-
knošni bomboni.
Cena 20 in 40 vinarjev.
Doza 60 vinarjev. Se
dobi pri: H. Molitor,
apoteka v Ptuj, Ig.
Bebrah, apoteka v
Ptuj, Karl Herrmann
Laški trg, A. Els-
bacher, Laški trg, A.
Plunger, apoteka, Pod-
betrtek, Hans Schneider-
schitseh, apoteka v
Brezicah 855

50—60 kron
na teden lahko vsakdo zasluži
pri meni s prodajo novosti.
Vprašanja je poslani na uprav-
ništvo „Stajerca“ št. 100.
Retour-marka! 868
Preiskušene
Klosterneuburske
moštne vage
brez ali pa z merilnim cilin-
drom v veliki izbiri v zalogi
pri zlatarju in optiku Gspallt
v Ptuj. 866

Priden učenec
k pekovskemu mojstru brez
otrok se takoj sprejme. Naslov:
Math. Breschan, Arding,
Obersteier. 863
Mlinarski pomočnik
se takoj sprejme v Schwabo-
vem mlinu (Aumühle) v Ptuj. 868

1000 parov hlač.
Vsled velike vodne katastrofe prevzel sem celo zalogo
krojaškega blago in oferiram garantirano dobre in
vzdržne hlače 50% pod ceno
1 par od 3— do 6— K.
Hlače so izdelane iz najboljših angleških stofov, cajga
za hlače, struksa, manšestra, v najmodernejših dessinih.
Od vode imajo le male, komaj vidne madeže, ki se
dajo takoj izčistiti. Pri naročilu naj se označi mero
in sicer: Okoli trupla, dolgost šnita, kajti v zalogi so
vse velikosti. Pošlje po povzetju
Anton Marschik,
Giebhübel b. Neustadt a. Mett. 853
Najmanjša oddaja 2 para, pri 5 parih franco dopošiljatev.

Jasna glava
rabi vedno
dr. Oetker prašek za pecivo à 12 h
Popolno, higijenično, od zdravnikov priporo-
čeno nadomestilo za kvas, oz. germ.
Vse močnate jedi in peciva postanejo z njim
večja, lažja in bolj prebavljiva.
Dr. Oetker vaniljni sladkor à 12 h
kot najplemenitejša primes za mlečnate in moč-
nate jedi, za kakao in čaj, šokolado in kremes,
pogače, torte, puddinge in šlagobers; nadalje
s finim ali puder-sladkorjem pomnožen za po-
trošenje vseh vrst peciva in močnih jedil.
Nadomesti popolnoma 2—3 kose dobre va-
nilje. Ako se zmeša 1/2 zavojčka dr. Oetker
vanilnega sladkorja z 1 kg finega sladkorja
in se da od tega 1—2 čajski žlici na čašo
čaja, dobi se aromatično, polno-okusno pijačo.
Dr. Oetker praške za pecivo in vaniljeni
sladkor dobi se v vseh kolonialnih itd. trgo-
vinah. Natančno navodilo za rabo na vsakem
zavoju. Seznamki receptov zastoj.
Pazite, da dobite pristne **Dr. Oetkerjeve** izdelke.
777

Kovaški pomočnik
se takoj sprejme pri kovaškemu mojstru
Franz Kowsche v Zrečah
pri Konjicah. 863

Izborna kupna priložnost
za trgovce in krošnjarje.
Razpošiljatev tudi zasebnim.
40 do 50 m restov samo 16 K
Flanel za srajce in bluze
Barhent za obleko in bluze v modernih muštrih prima
kakovost
Belo platno za telesno in posteljno perilo
Oksfort za moške srajce
Pisani posteljni cajg in plavi druk.
Dolgost restov 6—15 meter. Resti so garantirano **pralni**
in **brez napake.**
Izbrani resti, le težko lepo blago za 18 K.
Pošiljatev se zgodi po povzetju, in za kar ne do-
pade, pošljem takoj denar nazaj.
Vsak kupec si posamezno blago tudi lahko naznani.
S. STEIN, tkalnica platna, NACHOD-na Češkem.

Pridno, delavno
dekle za vse
ki govori nemško, se k 2 osebama takoj sprejme.
Plača 12 do 14 kron. Naslov „VILLA ROSA,
Breg pri Ptuj. 867
Na prodaj sta
dve novo zidani hiši,
spadajoči obe pod eno hišno število; v eni hiši: 4 sobe,
3 kuhinje, velbana klet in podstrešje; v drugi hiši: 2 sobi,
2 kuhinji, perilna kuhinja z 2 kotlji in dimnicema (zelh),
potem veliki vrt za zelenjavo in sadno drevje, lepa vinska
trta, ki se nabere na leto 600 l mošta, potem 5 drvar-
nic, studene na dvorišču, vse novo zidano in v opeko
krito, 1 hiša stoji 6 let, 1 pa 2 leti, dvorišče celo beto-
nirano, obe hiši neseta od 18.000 K procente brez vrta
in vinske trte; se zaradi preselitve za 16.000 K prodaj;
vknjiženih ostane 8.000 K. Natančneje se izve pri po-
sestniku **Thomas Dokl, Deublergasse 29, Brunn Dorf**
b. Marburg. 829

Razglas.
Da se izrejem žrebet omogoči, podučiti se
o cenah žrebet in tudi boljše cene za žrebeta
doseči, kakor se jih pri prodaji doma nikdar ne
more doseči, pri tem pa kupcu še ogromni
troški narastejo, — vpeljalo je mesto Ptuj

4 nove sejme za žrebeta
in sicer na vsaki prvi torek mesecev **avgust,**
september, oktober in november. Mesto Ptuj je
vse kupce, ki so doslej potem krošnjarjenja svojo
potrebo na žrebetih v tukajšnjem okraju krili,
na obisk teh sejmov povabilo in tudi v mnogih
časnikih v to svrbo reklamo napravilo. Upati je
tedaj, da bode na te sejme prav mnogo kupcev
prišlo. Zato leži v lastnem interesu izrejalcev
žrebet, da pripeljejo množgostevilno žrebeta na
te sejme. Standgelda za kobile kakor za žre-
beta na teh 4 sejmih ni treba plačati.

Župan:
Jos. Ornig l. r.
857

Peter Kostič-a naslednik Celje
na glavnem trgu zraven apoteke
priporoča svojo zalogo: **Otročjih igrač,** raznih
vrst usnatega blaga kakor kofre, taške za šolo,
za nakupovanje in za denar, toaletne reči, pi-
salne in kadilne predmete. Razne stvari iz jekla
npr. bestek, žlic, nože za žep in prave Solinger
britve itd. Blago iz celuleida in roga, kako tudi
pletarsko blago npr. korbe za potovanje vseh
vrst. Razno blago iz stekla in porcelana, talarje,
piskre, skleda, flaše, glaze in druge v to stroko
spadajoče reči. **Bazarni oddelek** že od 20 vin.
naprej. Posebno lepe reči pa za **60 do K 120.**

Ljudska kopelj mestnega
kopališča v Ptuj.
Čas za kopanje: ob delavnih od 12.
ure do 2. ure popoldne (blagajna je od
12. do 1. ure zaprta); ob nedeljah in
praznikih od 11. do 12. ure dopoldne.
Kopelj z vročim zrakom, paro ali
„Brausebad“ z rjuho K — 60; postrežba
K — 10.

PONUDBE.
Iščem ženo okoli 30 let staro, ako mogoče
kuharica, ki zna oba jezika in ima par tisoč kron.
Vzela bi potem pekarijo v štant ali jo kupila.
Pošlje naj sliko z resno ponudbo in s polnim
imenom. Tudi se išče **PEKARIJO** v najem
ali za kupiti. Naslov pove uprava „Stajerca“
v Ptuj. 864

Plin sam proizvajajoči 860
aparat za razsvetljavo
(Beleuchtungs-Körper). Povsod plinova žarnica, brez na-
prave cevi. Viseča žarnica, Trockenlampe, gori brez
tekočine, dolga, brez nevarnosti. Troške ne ure 1—2 vinarja,
50—120 svečsvetilne moči. Stenske lampe od K 13— na-
prej. Prošpekti zastoj o vseh modernih načinih razsvetljave.
Schwab, Dunaj, Wiedner-Hauptstraße 113.
Ižče se zastopnike.

POZOR!
Fine pozlačene grobne krize, Tomažev žlindro, železne in bakrene
kotle vse vrst, železne peči in šparherde, slamorezne stroje,
lesne deske in late, vse vrst revolverje, puške, patrone in šrota
kakor tudi vse vrste železine, se kupi najceneje pri
Alois Matschek, Maribor, Triesterstrasse 25,
poleg bolnišnice. 341
Cene za fine revolverje 7 9 12 mm.
K 5-30 6-60 7-80
Cene za fine Bulldog-revolverje K 6— 7— 8—
Puške na eno cev (Vorderlauf) K 11-90. Fine Lancastre-puške po
K 35—, 40—, 45—, 50—. Pošilja se na vse strani po pošti in
železnici.

710

Grozno

visoke cene se plačujejo pogosto za moška in ženska sukna, česar se pa vsak zasebnik na popolnoma lahek način ubrani in sicer če direktno naroča sukna, kakor tudi vse plateno blago izključno le iz šlezjskega tvorniškega trga. Zahtevajte toraj, da se vam brezplačno doloži moja ženska in zimska zbirka vzorcev. Trgujem samo s prvostavnim blagom.

Razpošiljalnica sukna

FRANC ŠMID

Jägerdorf Nr. 210, avstr. Slezija.

A 2/12

89

823

Edikt.

Prostovoljna sodnijska razprodaja posestva, potem razprodaja premočnin.

Od c. kr. okrajne sodnije v Pliberku (Bleiburg) kot razpravne oblasti po Johanu Wutz p. d. Wutsch v Libeličah (Leifling) se bode vsled prostovoljne naprosbe dedičnih interesentov javno razprodalo:

1) Wutsch-posesstvo (Wutsch-Hube) v Libeličah e. št. 60 kat. obč. Berg ob Leifling brez nasette in fund. instructus pod določitvijo izklicne cene 33.426 K 04 h.
2) Wratina-koča v Libeličah e. št. 5 kat. obč. Berg ob Leifling brez zemljišča in skupno z fund. instructus. Izklicna cena 600 K.

3) Fund-posesstvo (Fund-Hube) v Libeličah e. št. 14 kat. obč. Libeliče brez nasette in fund. instructus. Izklicna cena 6105 K 84 h.

4) Knes-posesstvo (Knes-hube) v Libeličah e. št. kat. obč. Libeliče brez nasette in fund. instructus. Izklicna cena 8517 K 16 h.

5) Premičnina, v kolikor jo še je, kakor: pohištvo za stanovanje in gospodarstvo.

Razprodaja realitet se vrši posamezno po zgoraj označeni vrsti dne

5. oktobra 1912, dopoldne ob 9. uri,

začeni na lici mesta v Libeličah (od postaje državne železnice Lavamünd na 1 uro pešpoti, postajališče Rabenstein-Leifling ca 3/4 ure peš-poti oddaljeno); razprodaja premočnin po razprodaji posestev istotam.

Posestva se najprej posamezno izklicne in potem vsa 4 posestva skupaj pod skupno največjo ponudbo; pod zgorajšnimi izklicnimi cenami, ki so obenem cenilne vrednosti realitet, se ponudb ne sprejme.

Premičnine se le proti gotovemu plačilu in takojšnji odpeljavi tistemu odda, ki največ ponudi.

Na posestvih zavarovanim upnikom ostanejo njih rubežne pravice brez ozira na prodajalno ceno obdržane in je zlasti okrajna hranilnica v Slov. Gradcu gotovo plačilo svoje intabulirane zahteve per 25.000 K zahtevala.

Razprodajalno svoto plačati je pri sodnji i. s. 10% najvišje ponudbe takoj po definitivni oddaji, polovico ostanka tekom 1 meseca, ostanek, v katerega se lahko vadij vračuna, tekom 2 mesecev, in je te svote med časom z 4 1/2% obrestovati.

Dednim interesentom stoji 8 dnevni dovolilni rok odprt.

Vsakdo, ki ponuja, ima položiti vadij 10% izklicnih cen pred začetkom razprodaje v roke sodnijskega komisarja in to v pupilarno varni vrednosti.

Razprodajalni pogoji se zamorejo pri sodnji odd. I. v uradnih urah vpogledati.

C. k. okrajna sodnja v Pliberku (Bleiburg)

14. septembra 1912.

(Pečat.)

(Podpis.)

Bolane svinje

pomeni za vsacega živinoreca veliko izgubo! Svinjereja primarsko je tedaj dobiček, ako nobena svinja ne oboli. Najprijemljivejši sredstvo za preprečitev in zdravljenje proti vsem svinjskim kugam so že več kot 50 let priznane Obelisk-svinjske kapljice „Sussanoli“.

Nesteto zahvalnih in priznanih vrednih pisem priča o neizmirljivem vplivu tega izbornega sredstva! Vsek svinjerejec naj ima te kapljice v hiši. I. steklenica K 8.—, 10. steklenic K 8.—. Naprej prodajati dobijo visoki popust.

Pazite na varstveno znamko „Obelisk“ in ime „Sussanoli“ ter zavrnite druge preparate kot ničvredno posameznanje odločno nazaj. Se dobi v največjih aptekah. Poštna razpošiljatev vsak dan po

Apteki „zum Obelisk“ 745

VIKTOR HAUSER v Celovcu, Kardinalplatz, Ptuj: apteka Behrbalk in apteka pri zamorcu H. Molitor.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Karl Linhart.

Gospodinje!

Ne kupite putra ali nadomestila za puter, dokler niste glasovite, splošno preiskušene svetovne marke

Previdnost!!

BLAIMSCHEIN

„UNIKUM“

MARGARINE

preiskusili.

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše goveje masti (Kernfett) s velepasteurizirano smetano in ima vsled tega na višjo redilno vrednost ter je v resnici zdrava.

„UNIKUM“ ni umetniški izdelek, temveč najčistejši naradni produkt.

„UNIKUM“ je za 50% cenejša nego navadni puter in garantirano mnogo izdatnejša.

SAMO BLAIMSGHEIN „UNIKUM“ je s stalno državno kontrolo varovana in je to na vsakem zapravno razvidno.

Cenjena gospodinja!

Ne pustite se vsled tega z drugimi naznanili zapeljati in rabite kot nadomestilo za puter, kadar

pečete

cvrete

kuhate

za kruh s putrom

BLAIMSCHEIN'S „UNIKUM“-MARGARINO

Se dobi povsod.

Poizkušnja gratis in franko.

Združene fabrike za margarino in putra, DUNAJ XIV.

Lasna voda Eau Végétal

se od autoritet po posebnih receptih po dr. Adler & Co., Dunaj III., izdeluje; najboljšje priporočeno kot idealno sredstvo za preprečenje izpadanja las in odpravo glavnih šup.

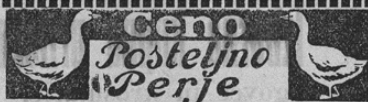
Pristno le z varstveno znamko!

Edina razprodaja za Ptuj:

Josef Körner, frizêr

v Ptuj.

633

in davne

1 kila sivih, šlisanih K 2.—, boljših 2-40, napol belih prima 2-80 K, belih K 4.—, prima kot davni mehkih K 6.—, veleprima K 7.—, 8.— in 9-60. Davne sive K 6.—, 7.—, bele prima K 10.—, prsni flavm K 12.—, od 5 kil naprej franko.

Gotove napolnjene postelje

iz tesno-nitnega, rdečega, plavega, rumenega ali belega inleta (nankinga), 1 tulent, ca 180 cm dolga, 120 cm široka, skupaj z 2 blazinama za glavo, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, dovolj napolnjeno z novim, sivim, flavmasti in trajnim perjem za postelj K 18.— napol davne K 20.—, 14.—, 16.—. Posebne blazine za glavo K 3.—, 3-50, 4.—, Tulne 200:140 cm velike K 13.—, 15.—, 18.—, 20.—. Blazine za glavo 90:70 cm velike K 4-50, 5.—, 5-50. Spodnje tulne iz najboljšega gradla 180:116 cm velike K 18.— in 15.— pošlje od 10 K naprej franko po povzetju ali naprej-plačilu 659

Max Berger, Deschenitz a 115(Böhmerwald).

Brez rizike, ker je izmenjava dovoljena ali se vrne denar. Bogato ilustrovani cenik vsega posteljnega blaga zastoji

Priznana solidna stara firma orodja

Franz Sodja

fabrika pušk

v BOROVLJAH na Koroskem

razpošilja na zahtevo svoj cenik vsakemu zastoj in franko.

Vi dobite tu iz prve roke izborne ročne izdelke. Največja gotovost strela, brez konkurence, najnižje cene.

Pošiljatev na vpogled radovoljno brez

kupne obveznosti.

Lastni uspeh s streljanjem s kroglo: avstrijsko zvezino mojsterstvo in razna društvena mojsterstva. 709

Pozor posestniki, za stavbo hiš!

Zagorsko lepo apno, Portland- in Romancement, traverze in stare „Eisenbahnšine“, opeka za streho in vse železne potrebščine se kupi po fabriški ceni in najceneje samo pri

Hans Andraschitz

tovarniška zaloga železa, cementa in apna v Mariboru, Schmidplatz Nr. 4.

786

K 3.— ura z verižico
priveskom in futralom

stane moja prava ameriška anker-remontoar-ura, najfinejša zanikana, 36 urno dobro regulirano anker-kolesje, skupaj z lepo niklasto verižico, priveskom in futralom, dokler traja zaloga, vse skupaj le

K 3.— en kos.

3 leta pisemne garancije. —

Posilje po povzetju.

3 leta pisemne garancije. Pošiljatev po povzetju

Radium
svetilna budilnica

20 cm visoka, cifernica in zalcji prirejeni z radium bujočo substanco, svetlo tako da se čas lahko namoča.

Cena enega kosa ... K 4.—

Z dvojnimi zvonci ... K 4.—

S štirim zvonci ... K 4.—

Radium-godbena budilnica ... K 4.—

Max Böhnel,

DUNAJ, IV., Margaretenstrasse 27.51.

Orig. nalni fabrični cenik s 5000 podobami zastoji in franko

Razglas.

Na kuharski šoli v

„Deutsches Mädchenheim“ v Ptuj.

se odda nekaj prostih mest za revne kmetične hčerke, ki se hočejo kuhati naučiti. Dekle, dobijo vso oskrbo in stanovanje; v svojem prostem času pa se jih porabi v službi za domače gospodinjstvo. Prošnje je vložiti čimhitreje pri mestnem uradu v Ptuj.

J. Ornič l. l.

župan.

Ogenj!!

Pri vsaki hiši je treba talgalic. Kupujte in zahtevajte po vseh trgovinah „Stajerčeve užigalice!“ Glavna zal. firma brata Slawitsch v Ptuj.

Tiskal: W. Blanke v Ptuj.